

Maaseudun yritystuet 2023 – 2027 maatilan toiminnan monipuolistamiseen

Työkalupakista moneen käyttöön

Hilkka Halla, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Hilkka Halla 28.11.2023

Tässä esityksessä:

1. Yleistä maaseudun yritystuista
2. Rahoituksen kohteet ja toimenpiteet
3. Valintakriteerit
4. Tuen hakeminen ja maksatus
5. Energiatuet
6. Yritysryhmähankkeet

Maaseudun yritystukien tavoite

- Lisää kestävästi kannattavia ja kasvavia mikro- ja PK-yrityksiä maaseudulle
- Lisää kestävästi kannattavaa yritystoimintaa maatalouden ohelle

Yleistä

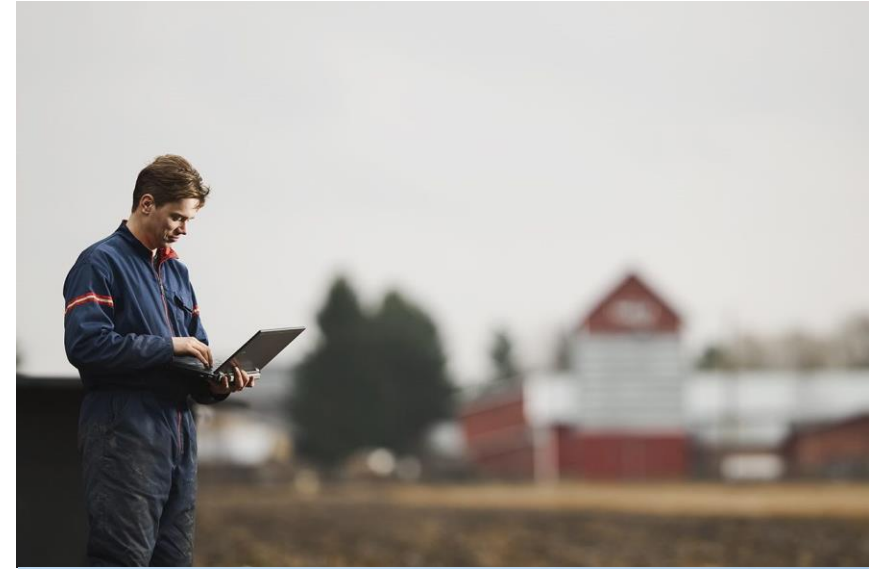
Yrityksen toiminta maaseudulla - Maatilat ja muut maaseudun yritykset

- Yleishyödyllisillä kehittämishankkeilla oma järjestelmänsä
- Maatalouden rakenteen- ja toiminnan kehittämiseen eri tukijärjestelmät = Rakennetuet
- Alueelliset Leader-ryhmät ja ELY-keskus yhteistyössä
 - Samoja tukikohteita – Erilaiset tukimuodot

Varsinais-Suomi –suomalaisen ruokaketjun peruskivi

- 1) Alkutuotanto
 - 2) Ruokaketju ja elintarvikejalostus
 - 3) Maaseutu- ja saaristomatkailu
 - 4) Maaseudun monipuolinen yrittäjäyys
 - 5) Asuminen ja hyvä elämä maaseudulla
- Saaristomeren tila on koko maakunnan yhteinen asia

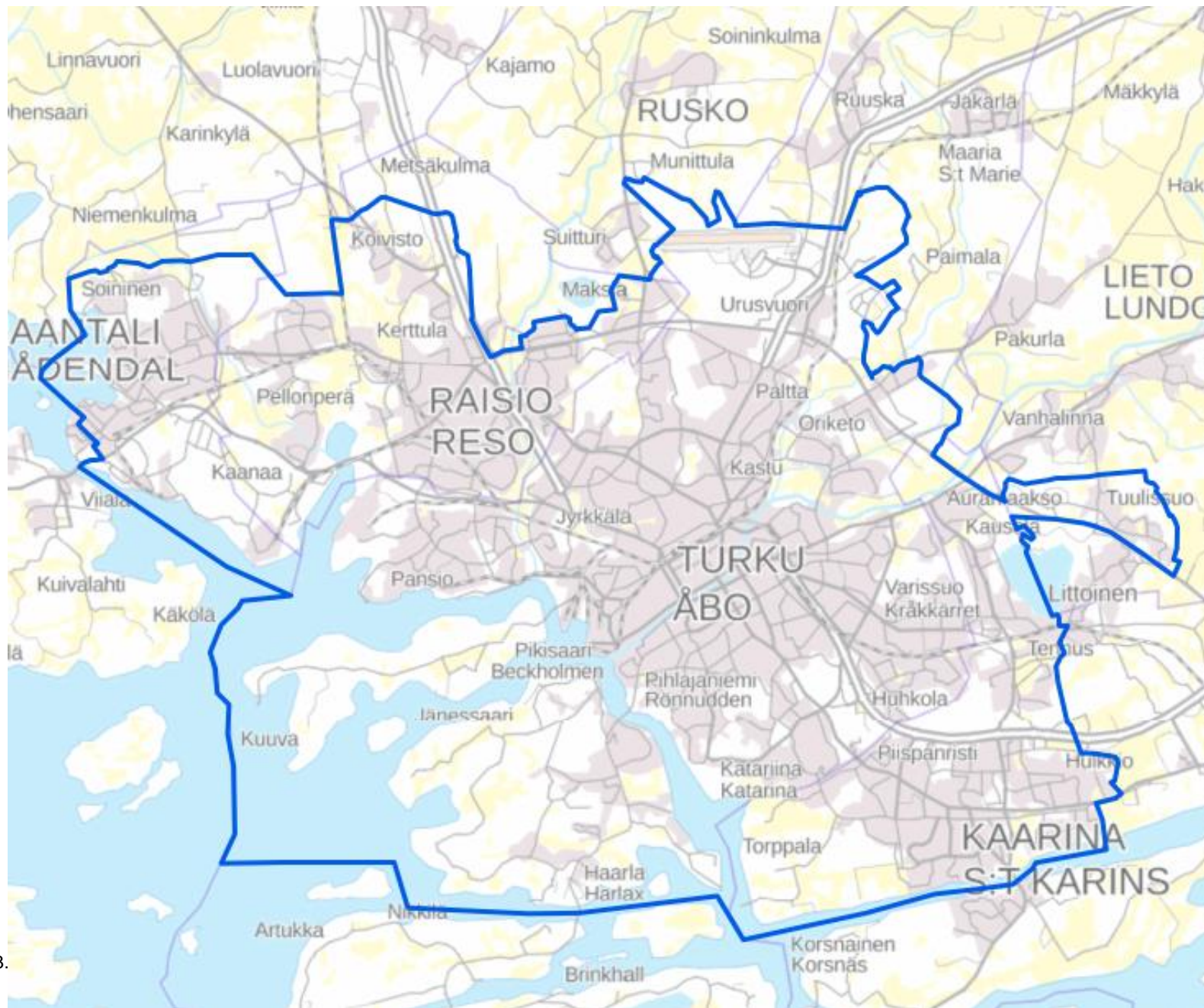

Osaaminen

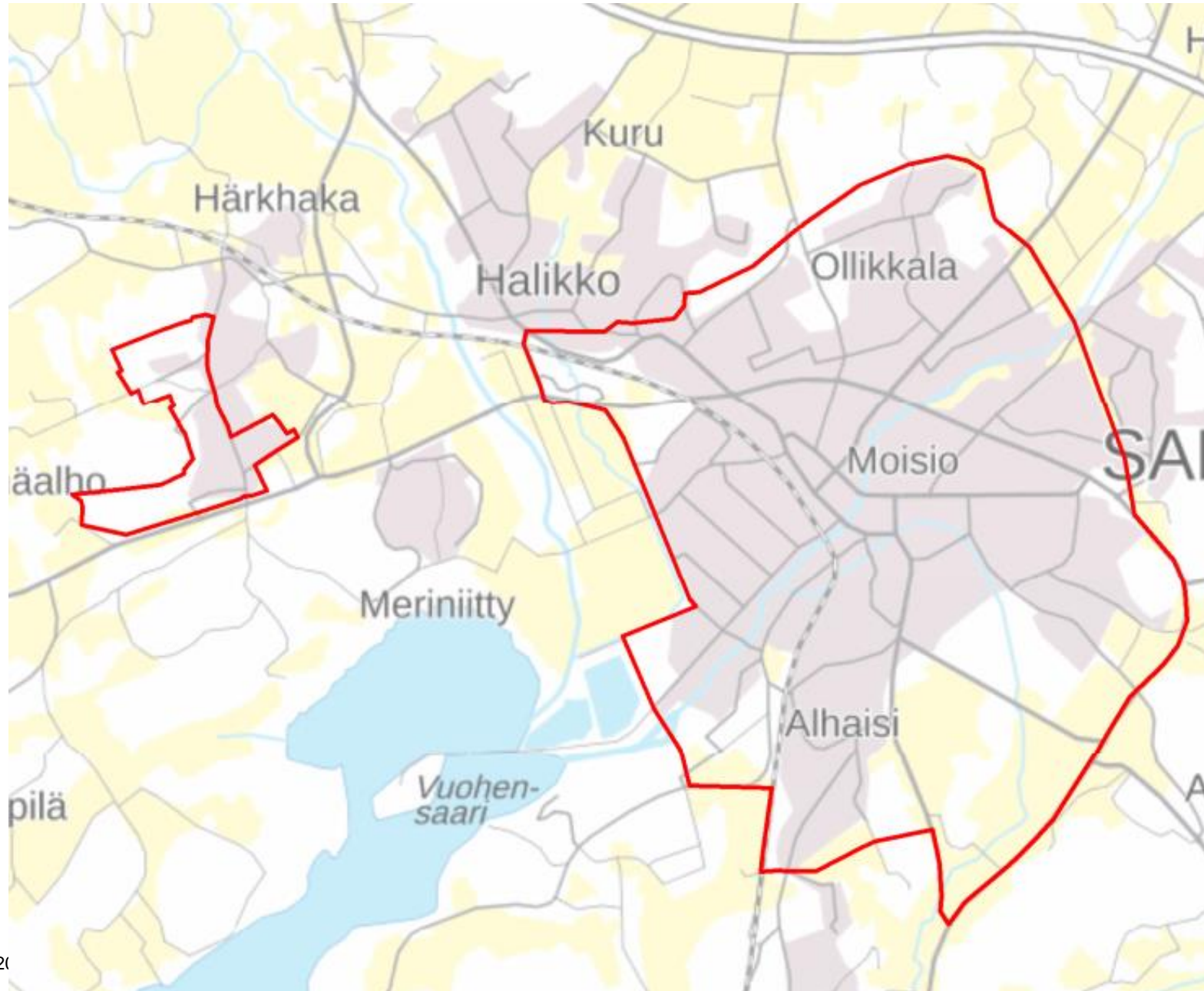
Digitalisaatio

Ilmasto- ja ympäristötoimet

Turun keskusta
ja lähialueet

Salon keskusta
ja Riikin
teollisuusalue

Työkalupakista moneen käyttötarkoitukseen ...

Pois sulkevia ehtoja mm.

- Alue
- Yrityksen taloudellinen tilanne
- Toimiala
- Kilpailutilanne
- Yrityskoko

(Ely/ Leader: 100 000€, 5 htv)

— Tuen perusteet ja määrät

1. Tuotosperusteinen kertakorvausmalli (vakioitu euromäärä)

- Suunnitelma ja raportti kehittämistoimista tai

2. Kustannuksiin perustuva tuki (% kustannuksista)

- Kustannusten hintatason kohtuullisuus
- Maksatus toteutuneiden kustannusten perusteella jälkikäteen

Maa- ja metsätalouden ulkopuolisen yritystoiminnan käynnistystuki

Maatiloille, jotka monipuolistavat toimintaansa maatalouden ulkopuolelle

- Asiantuntijapalvelut, koulutusmenot, toimitilojen ja laitteiden vuokrat, aineet ja tarvikkeet, matkat, pienhankinnat muut tarpeelliset kustannukset
- Kertakorvausperusteinen: suunnitelma ja raportti kehittämistoimista
- Tuen määrä 5 000 € tai 10 000 €, max. 10 000 € / kausi
- Liikevaihtotavoite yli 15 000 €
- Ei edellytä eri yhtiötä, mutta toiminta tulee voida arvioida erikseen maatalouden kirjanpidosta esim. omana toimintonaan

Yritystoiminnan
käynnistäminen

ELY

Tuki maatalouden alkutuotannon kokeiluun

Maatilalle tai muulle yritykselle, joka kokeilee esimerkiksi uutta liiketoimintamallia, uusia tuotantomenetelmiä, tuotteita tai testaa uusia markkinakanavia.

- **Ei vakiintuneeseen maatalouteen eikä kohteisiin, jotka kuuluvat maatalouden rakennetukiin.**
- Kokeilun kesto max 3 vuotta
- Tukikohteet: Asiantuntijapalvelut, koulutusmenot, toimitilojen ja laitteiden vuokrat, aineet ja tarvikkeet, matkat, pienhankinnat muut tarpeelliset kustannukset
- Kertakorvausperusteinen: suunnitelma ja raportti kehittämistoimista
- Tuen määrä 2500, 5 000 € tai 7500 €, yhteensä max. 7500 € / kausi

Yritystoiminnan
käynnistäminen

LEADER

Tuki yritystoiminnan käynnistämiseen omistajanvaihdoksen avulla

Muun kuin maa- tai metsätaloustoiminnan aloittaminen yritysostona.

- Ostettava yritys sijaitsee harvaan asutulla tai ydinmaaseudulla
- Ostoa valmisteleva yritys työllistää alle 10 henkilöä
- Asiantuntijapalvelut omistajanvaihdoksen suunnitteluun ja valmisteluihin
- Ei edellytä luovutuksen toteutumista
- Kertakorvausperusteinen: suunnitelma ja raportti toimenpiteistä
- Tuen määrä 2500 € tai 5 000 €, yhteensä max. 5000 € / kausi

Yritystoiminnan
käynnistäminen

LEADER

Tuki yritystoiminnan kehittämiseen

Yritys panostaa kasvuun ja kannattavuuteen

- **Kenelle?** Mikro- ja pienet yritykset, maatilat. Huom. Ei maa- tai metsätalouden kehittämiseen
 - Kehittää tuotteita, palveluja tai menetelmiä
 - Kartoittaa uusia markkinoita
 - Kehittää teknologisia tai digitaalisia ratkaisuja
- Asiantuntijapalvelut, aineet ja tarvikkeet, matkat, vuokrat jne tarvittavat kustannukset
- Yrityksen omien palkkojen osuus max 50% kustannuksista
- Haetaan suunniteltujen kustannusten perusteella
- Maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella
- Hyväksyttävät kustannukset 5 000 – 100 000 €, tuki 50 %
- Tulee olla selkeästi erotettavissa perusliiketoiminnasta

Tuki maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittavan yrityksen kehittämiseen

- **Kenelle?** Mikro-, pienet ja keskisuuret yritykset maaseutualueella
- Kehittämis- ja asiantuntijapalveluiden kustannuksiin
- **Toimenpidettä hallinnoi palveluntuottaja** – Tuen lopullinen edunsaaja on maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittava yritys
- Kustannusperusteinen, maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella
- Hyväksyttävät kustannukset 5 000 – 100 000 €
- Tuki enintään 50 %
- Haku ei vielä auki – avautunee 15.1.2024 päättyvän valintajakson aikana?

Tuet yritystoiminnan investoinneille

- Investointeihin, joilla on olennaista merkitystä yrityksen perustamiselle, kasvulle tai kehitykselle
- **Mihin yrityksen tavoitteeseen investointi on ratkaisu?**
- **Selkeä liiketoimintasuunnitelma tai liiketoimintamalli**
- Huomioidaan muu julkinen tuki
 - Max 75 % rahoituksesta voi sisältää julkista tukea
Esim. Finnveran laina tai takaus

Sähköisenä lomakkeelle +
lisäksi liitteenä tarkentaen

Investointituki

• 1. Aineelliset investoinnit

- Rakentaminen, peruskorjaus (suunnitelmat, luvat)
- Rakennuksen hankinta (tarkoituksenmukaisuus, käypä arvo, tontti max. 10 %)
- Koneet, laitteet ym.
- Max kustannus 1 500 000 € (Leader max 100 000 € kustannukset)
- Tukitaso alueen ja yrityskoon perusteella

• 2. Aineettomat investoinnit

- Ohjelmistot, patentit, immateriaalioikeudet, lisenssit ym

• 3. Investoinnin toteutettavuustutkimus

- Asiantuntijapalvelut, joilla selvitetään teknisiä, taloudellisia ja toiminnallisia edellytyksiä sekä rahoituksen toteutettavuutta
- Kustannukset 3 000 – 50 000 €
- Tukitaso 50 %

Maaseudun yritystuet 2023–2017

Tukea ei myönnetä seuraaviin investointeihin:

1. Eläinten hankintaan
2. Maatalouden alkutuotantoon tarkoitetun traktorin tai muun koneen hankintaan
3. Liikennealan investointeihin
4. Puunkorjuun monitoimikoneen tai kuormaa kantavan metsätraktorin hankintaan
5. Korvausinvestointeihin
6. Energinakäyttöön tarkoitetun turpeen tuotantoon liittyviin investointeihin
7. Toisen yhtiön osakkeiden taikka liiketoiminnan hankintaan (poikkeus: kiinteistöyhtiön osakkeet toimitilaa varten)
8. Investointiin, jonka tarkoituksena on ainoastaan toimitilojen tarjoaminen vuokralle
9. Kiinteistön tai rakennuksen hankintaan julkisyhteisöltä, ellei hankintaa tehdä markkinaehtoisesti
10. Kokonaisteholtaan yli kahden megawatin uusiutuvan energian tuotantolaitokseen
11. Aurinko- ja tuulivoimaloihin
12. Koneurakoinnin maansiirtokoneisiin.

Investointitukien tukitasot Varsinais-Suomessa

Perusteena maaseutuluokitus [ArcGIS - Taajama-alueet ja kaupunki-maaseutuluokitus](#)

	Harvaan asuttu maaseutu	Ydinmaaseutu	Muu maaseutualue
Mikroyritykset	20 %* tai 30 %**	20 % tai 25 % **	20 %
Pienet yritykset	20 % tai 30 %	20 % tai 25 %	20 %
Keskisuuret yritykset	25 %	20 %	15 %
Uudet biokaasulaitokset	50 %	50 %	50 %
Uusi uusiutuvan energian (lämpö, sähkö, liikennepolttoaineet) tuotantolaitos	30 %	30 %	30 %
Olemassa olevan laitoksen laajennus/parannus	20 %	20 %	20 %

* Saariston mikroyrityksille tuki on max. 40 %, jos tieyhteyttä ei ole.

** Korkeampi tukitaso on mahdollinen, jos tuki myönnetään de minimis -tukena tai jos kysymyksessä on maataloustuotteiden jalostuksen ja kaupanpitämisen investointituki.

Valintakriteereitä

Pisteytysperusteet (0-4p)

1. Sijainti maaseutualueella
2. Liiketoiminnallisuus, merkittävä lisäarvo taloudelliselle toiminnalle
3. Työllisyysvaikutukset
4. Toimenpiteen kokonaiskestävyys
5. Soveltuvuus (alueelliset ja strategiset tavoitteet)
6. Toteutuskelpoisuus

Arvioidaan
hakemuksen ja
liitteiden
perusteella
Kokonaisharkinta

Milloin tukea ei myönnetä?

- Lainsäädäntöön perustuvat esteet tuen myöntämiselle

- Toimipaikka ei maaseudulla
- Tukea ei myönnetä maa- tai metsätalouden alkutuotantoon
- Aikaisempi piittaamattomuus, keinotekoiset edellytykset, velvoitteiden laiminlyönnit, vaikeuksissa olevat yritykset
- Hanke on aloitettu ennen hakemuksen jättämistä
- Toimiala ja kilpailutilanne: Kilpailun vääristäminen, vain paikallisilla markkinoilla toimivat yritykset
- Yrityskoko: Ei suuryrityksille – PK-yrityksille vain, jos maataloustuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämistä harjoittavat yritykset (EU:n PK yritysten määritelmän mukaan)

Tuet uusiutuvan energian investointeihin

ELY:stä haettavat

- Uusiutuvaa energiaa ja/tai biopolttoaineita tuottavat ja myyvät yritykset
- Uudet max 2 MW laitokset
- Toimivien laitosten laajennukset
- Tukitasot 20 – 30 %, uusi biokaasulaitos 50%

Leader-ryhmästä haettavat

- Harvaan asutulla ja ydinmaaseudulla
- Investoinnit mikroyrityksen energiamuodon vaihtamiseksi uusiutuvaan energiamuotoon

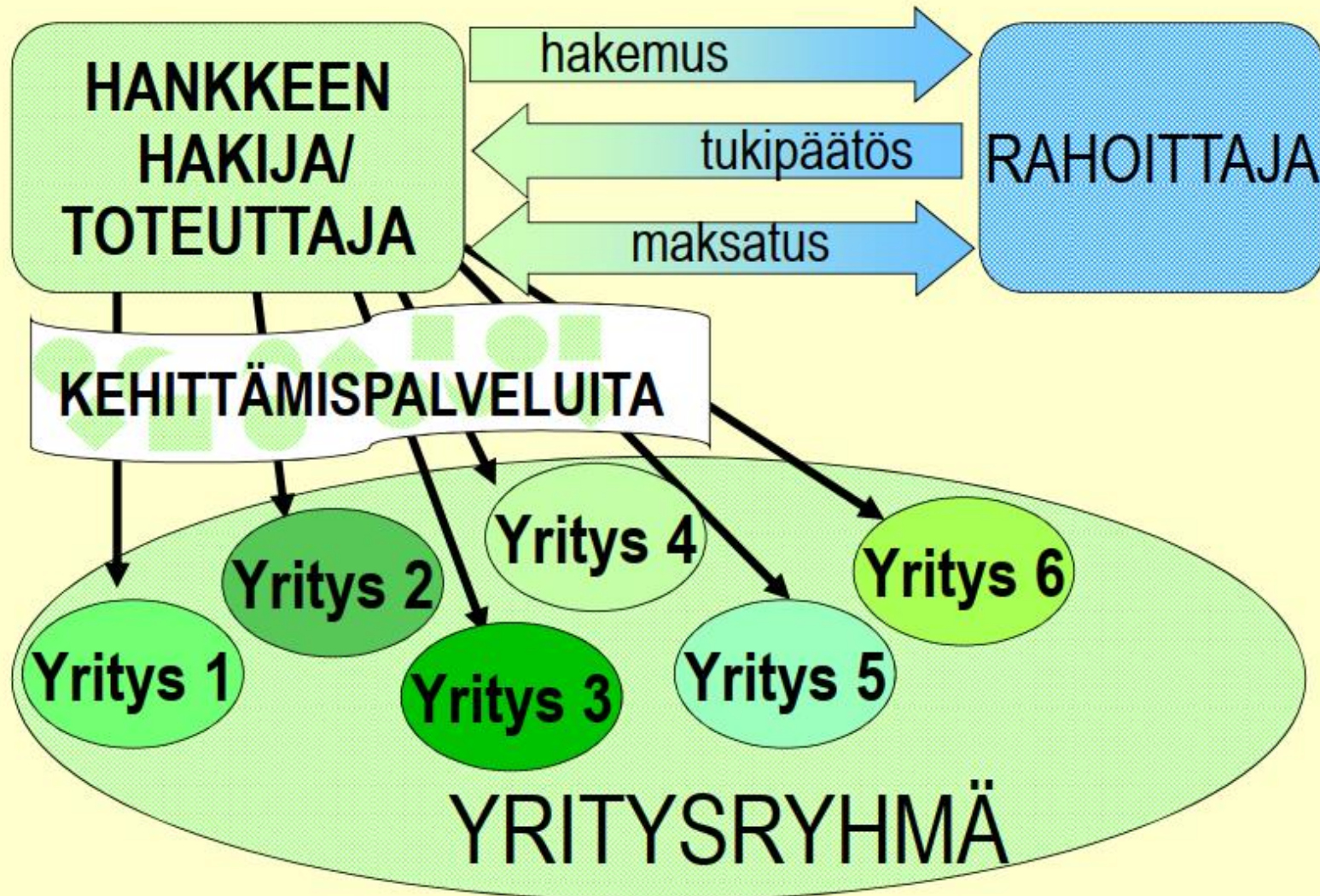

Yritys- ja viljelijäryhmähankkeet

Yritys- ja viljelijäryhmähanke (tuki 75%)

- Ryhmän yrityksillä on yhteinen haaste, johon halutaan etsiä ratkaisua yhdessä
- - esim. ympäristöön-, teknologiaan-, laatu järjestelmään- tai menetelmiin liittyvä
- Ostetaan asiantuntijapalveluita yhdessä
- Viljelijäryhmähankkeissa mukana maataloutta harjoittavia pieniä tai keskisuuria yrityksiä-> mukana myös ensiasteen jalostajia! (ero neuvo-toimenpiteeseen on oltava selkeä)
- Mukana 3-10 yritystä (saavat tuen de minimis tukena)
- Pääpaino yhteisillä kehittämistoimenpiteillä, mukana voi kuitenkin olla myös yrityskohtaisia toimenpiteitä. Tavoitteena kehittyminen.
- Jokaisen yrityksen täytettävä [Yhteistyösopimus yritys/viljelijäryhmähanke \(ruokavirasto.fi\)](https://www.ruokavirasto.fi/yhteistyosopimus-yritys-viljelijaryhmahanke)
- Tuenhakijana ja tuen saajana kuitenkin oltava kehittämisorganisaatio
 - *" Tuki myönnettäisiin kehittämisorganisaatiolle, jolla tarkoitetaan neuvontajärjestöä, kehittämisyritystä tai muuta vastaavaa julkisoikeudellista tai yksityisoikeudellista yhteisöä tai oppilaitosta."*

YRITYSRYHMÄN KEHITTÄMISHANKE

Lisätietoa aiheista mm.

[Lainsäädäntö - Maa- ja metsätalousministeriö \(mmm.fi\)](https://www.mmm.fi)

[Maatilan yritystuet - Ruokavirasto](#)

[Rahoitus Varsinais-Suomessa - Maaseutu.fi](https://www.maaseutu.fi)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos mielenkiinnostasi

Lisätietoja maaseudun yritystuista antavat
Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa

Yritysasiantuntijat Sirkka Rantala, Mia Vienne, Hilikka Halla ja Anders Bäckman (energia-asiantuntija)
Viljelijä- ja yritysryhmähankkeet: Sakari Malmilehto, Johanna Mattila ja Jarmo Lamminen
Rakentamisen asiantuntijat Janne Gröndahl ja Elmer Bäckström

etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

